

Ya aten hta Covid-19 ana zingli hpe mungkan ting hkrit maja,hkrit tsang let nga nga ga ai hte rau ma ni a matu ahkyak ai makawp maga tsi prup,tsi lu hkam la na lam hpe mung shaning shagu galaw nga ai hte maren gara shani galoi aten gara shara kaw,gara masa hku tsi prup,tsi lu hkam la mai na lam mungdan hkamja dap kaw nna matsun ndau da ai lam hpe mu lu nga ai.Myanmar mungdan hkamja lam hte ginsup lam hkringmang dap kaw nna makawp maga tsi hpan (12) hpe manu jahpu nla ai sha tsi prup,tsi jaw lu ai hpe galaw ya nga ai lam hpe mung tsun da nga ma ai.

Rai yang ndai makawp maga tsi ni gaw kaning re ai ana ahkyia ni hpe makawp maga ya lu ai re kun,kade daram ahkyak ai re kun ngu ai hpe mungdan hkamja dap kaw n tsun sang lang da ya ai hpe masha nkau mi chye tawn da chyalu rai sai,nkau mi chye tim ndum nshai rai taw ai,masha nkau mi gaw garai nchye shi ai ni mung naw nga nga ai hpe mu mada lu ai majaw shiga madat ni yawng hpe tsun shadum ya dat ai rai u ga ngu yaw shada let garan kachyan ya mayu ai.

Makawp maga tsi hpan ni gaw TB ana,Polio ngu ai lasa katsing si ana,waw hkyek ana,du tawn ana,shakap gying ana,bawnu sap sanap bum ana,sinwawp bum ana,sinbum shanhtoi B ana,Laja lana sawng ai sinwawp bum ana,Japan bawnu bum ana,wa bru ana,Jet toe hte laja lana rai sawng ai kan mase ana ni hpe makawp maga lu ai tsi ni rai nga ai.

Ndai makawp maga tsi ni hpe prup da,lu da ai rai yang ya sha tsun mat wa sai ana hpan ni a majaw tsi rung lung,tsi rung sa ra ai lam n nga sai.Dai ana langai ngai a majaw prat tup nkung nkang re ai lam hte asak si sum ra ai lam kaw na makawp maga ya lu ai.Nra ang ai myitru tsampu lam hte ja gumhpraw htum ra ai lam law law n nga sai.Nyan marai hte hkum hkrang galu kaba bawng ring lam a matu garum ya lu ai ndai akyu ni hpe lu la shangun nga ai.

Ndai makawp maga tsi hpe mari nna prup ai rai yang ma langai a matu mun 6,ang ai rai nna Myanmar mungdan hta ndai tsi ni hpe manu jahpu nla ai sha prup ya,tsi jaw lu nga ai nga nna hkamja lam hte ginsup lam hkring mang dap kaw nna tsun da ai.

Dai majaw kanu kawa ni hku nna makawp maga tsi prup ya nga ai tsi rung,tsi gawk ni, hkamja dap ni hta mungdan asuya hkamja dap kaw n matsun da ya ai hte maren manu shadan nna makawp maga tsi prup,tsi lu ai hpe hkam la nga ga.

Ma kaji lu ai kanu kawa ni ndai lam hpe ahkyak shatai hkan sa nga ga.Kanu kawa tai nga ai ni ahkyak n shatai ai majaw ma ni hta lama ma byin wa ai rai yang kanu kawa ni a mara sha rai na re majaw manu shadan ahkyak shatai nna tinang a kashu kasha ni hpe makawp maga tsi prup,tsi lu hkam la lu hkra kanu kawa lit hpe nhprai ai sha gun hpai nga ga ngu kahtap tsun shadum ya mayu ai.

Bai nna ndai aten gaw lanam ta hta byin law chye ai tuk kwi li ana makawp maga tsi prup ra ai aten mung rai nga ai.Ndai tsi hpe asak shata (6) a lahta na masha ni yawng prup da na kaja ai.Tuk kwi makawp maga tsi hpe shaning shagu prup ya ra ai rai nna tuk kwi byin lu masa grau nga ai masha ni grau nna prup la lu hkra galaw ra ai.

Ga shadawn dukra ladaw galai shai ai ten tinang gaw kaga masha ni htan grau nna tuk kwi makhkalawng ana byin chye ai rai yang tuk kwi makawp maga tsi prup da lu hkra galaw na kaja ai.

Tuk kwi makawp maga tsi prup ra na nra na hte seng nna (1) tuk kwi makawp maga tsi prup ra na wuhpung,(2) tuk kwi makawp maga tsi nprup ging ai uhpung,(3)tuk kwi makawp maga tsi hpe sarawun hte madun nna sha tsi prup hkam la na kaja ai uhpung nga nna hpan masum nga ai lam tsun da nga ai.

Tsi prup ra na wuhpung ngu ai hta ma hkum rai taw ai kanu num ni hte aten galu hkum nhkamja chyi jung ana byin ai masha ni gaw makawp maga tsi hpe prup ya na ra nga ai. Masha shagu gaw tinang a asak hta hkan nna htap htuk ai makawp maga tsi hpe prup ya na ra ai. Ga shadawn asak (6) ning lahta na masha ni prup ai makawp maga tsi, asak (18) ning lahta na ma sha ni hpe prup ai makawp maga tsi, asak (65) ning lahta na masha ni a matu nga nna garan ginhka da ya tsi ni nga ai.

Tuk kwi makawp maga nprup ging ai masha ni ngu ai hta asak shata (6) npu na ma kaji ni tuk kwi makawp maga tsi nmai prup ai. Tuk kwi makawp maga tsi nkau mi gaw masha nkau mi hta tsi prup ngut ai hpang allergy byin nna dat nhtuk ai lam byin chye ai. Dai zawn tsi hte dat nhtuk ai masha ni nmai prup ai.

Kaning re masha ni gaw sarawun hte shawng madun nna tuk kwini makawp maga tsi prup na kaja ai kun nga yang 1. Udi hte dat nhtuk ai masha ni, bai mi sha tsun sai makawp maga tsi prup ngut ai hpang dat nhtuk byin chye masha ni gaw sarawun hte shawng madun jahkrum bawng ban lam galaw nna sha tuk kwi makawp maga tsi prup na ra ai. Hkum hkrang hta GBS ngu ai lasa katsing si ana lu ai masha ni tuk kwi makawp maga tsi nmai prup ai. Hkum grai kahtet taw ai masha ni mung sarawun hte shawng madun tsi tsi hkam la ngut ai hpang she tsi prup yang mai na, nmai na hpe sarawun matsun ai hku galaw ra ai lam ni hpe shiga madat nu wa hpunau ni yawng machye machyang lu tawn da nna hkan sa akyu hkam la lu mu ga ngu garan kachyan ya dat lu ga ai.